

Současné umění mezi zapomněním a uchováním
Případ media archivu Fakulty výtvarných umění v Brně

Fakulta výtvarných umění při Vysokém učení Brně (dále jen FaVu) je v České republice ojedinělou institucí. Je to jediná umělecká škola, která je napojená na univerzitu technického směru. V jejím pedagogickém sboru působí několik předních osobností umělecké scény. (Za své oblíbené jmenuji například Václava Stratila, Tomáše Rullera, Filipa Cenka, nebo Richarda Fajnora) Za dobu svého fungování se pod jejím patronátem zrodila celá řada zajímavých uměleckých osobností. (Michal Kindernay, Dušan Urbanec, Kateřina Šedá, Tomáš Hružka a mnoho dalších...) Zcela přirozeně se tak fakulta stala i zdrojem cenného materiálu, který dokumentuje českou uměleckou scénu od 80. let. Jedná se o cenná audiovizuální díla, záznamy z festivalů a výstav. Tyto umělecké dokumenty jsou roztroušeny po jednotlivých ateliérech fakulty. Je proto složité se v nich zorientovat, zpětně v nich vyhledat konkrétní dílo, či uměleckou akci. Cestou z chaosu by bylo zřízení media archivu. Fakulta na takový projekt má dostatečné technické zázemí i erudované zaměstnance. Na disková pole, by se záložovala audiovizuální díla, která by byla pomocí streamingového serveru prezentována na Internetu. Cenná část umělecké dokumentace by se tak stala snadno přístupnou pro odbornou veřejnost. Tento media archiv by fakultě pomohl v propagaci a v komunikaci s ostatními uměleckými institucemi, stal by se vhodnou učební pomůckou pro umělce i teoretiky umění. Ačkoliv media archiv FaVu je realizovatelným projektem, nad kterým vedení fakulty již průběžně několik let diskutuje, k jeho založení doposud nedošlo. Co brání vzniku v Brně tak ojedinělého projektu? Je to snad nedostatek finančních prostředků? Bylo by zarážející tvrdit, že na takové projekty u nás jednoduše chybí peníze. Například pražské umělecké školy jako FAMU a AVU na své archivy grant sehnaly.

Nebo snad media archiv nevzniknul jen z toho důvodu, že je to pro příliš okrajová záležitost?

Archivy se v poslední době stávají aktuálním tématem vědecké obce. Jsou vhodnou formou komunikace a sdílení informací mezi vědeckými institucemi a vysokými školami. Z toho důvodu vznikla například internetová sociální platforma konvergence (dostupná skrze www.konvergence.cz), která shromažďuje poznatky o mezinárodních archivech z různých oborů. Dále v minulém roce 2008 byl jeden z hlavních diskuzních panelů na festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě zasvěcen právě tématu archivů a v závěru tohoto roku bude na toto téma nakladatelstvím AVU vydána odborná publikace. Situace vypadá spíše tak, že se

fenomén archivů těší pozornosti. Proč tedy FaVu nevyužila příležitosti a nezapojila se alespoň do probíhající odborné diskuze?

Že by brněnské fakultě výtvarných umění chyběla určitá dlouhodobější strategie v realizaci tohoto projektu? To by byla obrovská škoda. Jsem pevně přesvědčená o tom, že každý kdo se setkal s prostředím této školy, vám potvrdí, že je ojedinělým tvůrčím prostorem, který si zaslouží být systematicky zdokumentován.

To, jak se FaVu vypořádá s projektem media archivem rozhodně ovlivní budoucnost současného umění. Media archivy jsou prostředky, které systematicky určují budoucí způsob uvažování o současné umělecké tvorbě. Jsou fascinujícím kulturním fenoménem, který pomáhá určovat a zpětně vyhledávat nové a hybridní umělecké kategorie. S odstupem let nám pomohou pochopit, co se vlastně dělo s uměním této doby.